

21 JUN 2011 ПРИМЉЕНО:

Срг. јед.	Број	Прилог	Бројност
02	3491-336	11-7	

ORION telekom d.o.o. BEOGRAD

Broj: 2381/11

Datum: 17. 06. 2011 god.

Datum: 7. 6. 2011. godine

Za: REPUBLIČKA AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE
Višnjićeva 8
Beograd

Predmet: DOPUNA MIŠLJENJA O IZVEŠTAJU O ANALIZI TRŽIŠTA TERMINACIJE
U JAVNU FIKSNU TELEFONSKU MREŽU

Poštovani,

U prilogu ovog dopisa Vam dostavljamo dopunu mišljenja o Izveštaju o analizi tržišta terminacije u javnu fiksnu telefonsku mrežu od 1. 6. 2011. godine.

Molimo da u cilju donošenja zakonitih i adekvatnih odluka istu uzmete u razmatranje.

Prilog: Dopuna mišljenja o izveštaju o analizi tržišta terminacije u javnu fiksnu telefonsku mrežu (tržište br. 3) od 1. 6. 2011. godine

U Beogradu, 7. 6. 2011. godine

Za „Orion telekom“ d.o.o.
direktor Slobodan Đinović
BEOGRAD

Lj. Matavuly
20.06.2011
B

Datum: **7. 6. 2011. godine**

Za: **REPUBLIČKA AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE
Višnjićeva 8
Beograd**

Predmet: **DOPUNA MIŠLJENJA O IZVEŠTAJU O ANALIZI TRŽIŠTA TERMINACIJE
U JAVNU FIKSNU TELEFONSKU MREŽU**

Poštovani,

Imajući u vidu dosadašnji tok javnih konsultacija o nacrtu Odluke o određivanju relevantnih tržišta podložnih prethodnoj regulaciji, kao i o izveštaju o analizi tržišta terminacija u javnu fiksnu telefonsku mrežu Društvo za telekomunikacije „Orion telekom“ doo Beograd, Gandijeva 76a (u daljem tekstu: „Orion telekom“) dopunjuje svoje mišljenje kako sledi.

Ističemo da su do sada podneti brojni i obimni komentari i suštinske primedbe na nacrt Odluke i izveštaje o analizama tržišta koji su predmet javnih konsultacija, što ukazuje na potrebu za najmanje još jednim krugom istih u cilju sučeljavanja mišljenja, otklanjanja uočenih nedostataka i donošenja zakonitih i adekvatnih odluka.

S obzirom da se u svojim komentarima na izveštaj o analizi tržišta broj 3. Telekom Srbija bavio i određivanjem Orion telekoma kao operatora sa ZTS i njegovim obavezama ovim putem iznosimo neslaganje sa pojedinim navodima tih komentara.

1. Generalni komentari

Obaveze svih operatora nisu jednake s obzirom da postoje opravdani razlozi za različito tretiranje operatora na tržištu terminacije u javnu fiksnu telefonsku mrežu. Navedeno nije u suprotnosti sa načelom poštovanja ravnopravnih uslova za poslovanje operatora predviđenim članom 3. tačka 2. Zakona o elektronskim komunikacijama. Zakonska načela su naime najopštija pravila (koja se konkretizuju pojedinačnim odredbama), koja trpe ograničenja i izuzetke. Takođe, ravnopravnost je pojam koji podrazumeva da se iste situacije tretiraju na isti način, a različite situacije adekvatno njihovim različitostima. Upravo da bi se uspostavlja asimetrija u cilju ravnopravnog poslovanja operatora ZEK-om su propisani parametri za utvrđivanje operatora sa ZTS i nametanje različitih obaveza.

2. Tačka 3.1. – Karakteristike tržišta terminacije u javnoj telefonskoj mreži

Smatramo da nije potrebno korigovati deo u kome se navodi da je topologija mreže Telekoma Srbija i Orion telekoma različita i da se iz tog razloga mora voditi računa o načinu povezivanja. Topologija mreže Orion telekoma na tranzitnom nivou je prilagođena topologiji mreže Telekoma Srbija u smislu povezivanja sa centralama Telekoma Srbija prema standardnoj ponudi i ugovoru o interkonekciji. Međutim, tip mreže Orion telekoma je fundamentalno različiti tip mreže koji je zasnovan na IP/NGN (next generation network). Iako je povezivanje tranzitne centrale Orion telekoma sa lokalnom centralom Telekoma Srbija moguće, u znatnoj meri je komplikovanije direktno povezivanje tranzitne ili lokalne centrale Telekoma Srbije sa lokalnim područjem Orion telekoma. Ističemo da bi Orion telekom, kao i drugi fiksni operatori bez značajne tržišne snage, trebalo da imaju obavezu povezivanja bar sa jednom svojom centralom, ali ni u kom slučaju direktno povezivanje sa svakom svojom centralom, odnosno tranzitnim područjem, kao što takvu obavezu mora da ima operator sa značajnim učešćem na tržištu poput Telekoma Srbije.

S obzirom da je Telekom Srbija doveo u pitanje nivo pregovaračke moći Orion telekoma ovim putem dodatno argumentujemo tačnost zaključka Agencije. Kada se govori o delovanju ukupnih prihoda jednog operatora od drugog operatora na pregovaračku moć (tako da veću pregovaračku moć ima onaj operator koji u većem procentu učestvuje u prihodima drugog operatora) u obzir se uzimaju samo prihodi koji se ostvaruju na tržištu koje se analizira, odnosno prihodi ostvareni terminacijom. Ovaj podatak je bitan jer se u njemu reflektuje obim pruženih / koišćenih usluga. Ponavljamo da Orion telekom u odnosu na Telekom Srbija za sada ima veoma malu bazu korisnika i obim ostvarenog saobraćaja - prema podacima na osnovu kojih je izrađena analiza celokupan saobraćaj Orion telekoma terminira u mreže drugih operatora. To znači da je Orion telekom (kao i svaki novi operator) strana koja je mnogo zainteresovanija za ostvarivanje međupovezivanja sa Telekomom Srbija, kako bi uopšte bila u mogućnosti da realizuje svoju uslugu, s obzirom da u suprotnom može terminirati pozive samo u svoju fiksnu mrežu. Sa druge strane, nemogućnost ostvarivanja interkonekcije sa Orion telekomom, ili lošiji kvalitet usluge pružene od strane Orion telekoma, ne bi u značajnoj meri uticao na poslovanje Telekoma Srbije ili bilo kog drugog potencijalnog operatora; naprotiv, i u ovom slučaju bi negativne posledice snosio Orion telekom koji je zainteresovan da se saobraćaj terminira u njegovu mrežu, kako bi po tom osnovu ostvario prihode i kako bi svoju mrežu učinio dostupnom i na taj način privukao nove korisnike.

U cilju potkrepljivanja ovih tvrdnji ćemo identifikovati samo neke od najvažnijih poteškoća sa kojima se Orion telekom suočava(o), s obzirom da se Agencija bavila pre svega teoretskim mogućnostima propustivši da sagleda faktičko stanje na

tržištu, istorijski uočene probleme koje je potrebno otkloniti, kao i realne mogućnosti antimonopolskih delovanja svakog operatora, što je potrebno otkloniti regulacijom:

- Zbog neprihvatljivih komercijalnih uslova postavljenih od strane Teleoma Srbija, Agencija je intervenisala donošenjem Odluke 1-Kab-211-123/10 od 14. 5. 2010. godine, kojom se utvrđuju Aneksi 1, 2 i 3 Ugovora o interkonekciji zaključenog između Orion telekoma i Telekom Srbija. Problemi prilikom zaključenja predmetnog ugovora su ugrozili otpočinjanje usluga predviđenih licencom za javnu fiksnu bežičnu telekomunikacionu mrežu. Do današnjeg dana Telekom Srbija nije uskladio svoju Standardnu ponudu sa ovom odlukom, tako da je u međuvremenu Agencija morala ponovo da interveniše u slučaju sklapanja ugovora između Telenora i Telekom Srbija, tako da je moguće da će i ostali fiksni operatori od 2012 godine proći kroz istu proceduru, pri čemu Telekom Srbija zadržava svoju dominantnu pregovaračku moć.
- Orion telekomu nije omogućena interkonekcija sa Telekomom Srbija na celoj teritoriji Srbije, a od toga zavisi blagovremeno ispunjavanje njegovih daljih obaveza iz licence i celokupno poslovanje.
- Odlaganje komercijalnog puštanja IN servisa u rad.
- Problem u primenjivanju Ugovora o interkonekciji u vezi puštanja u rad usluge kratkih kodova.
- Odlaganje pružanja usluge međunarodne terminacije u mrežu Telekom Srbije.

Sve izneto više nego jasno ukazuje ne samo na izuzetno jaku pregovaračku moć Telekom Srbija, već i na njegov dominantan položaj, odnosno položaj koji mu omogućava da se u značajnoj meri ponaša nezavisno od konkurenata, svojih pretplatnika i konačno potrošača, za razliku od Orion telekoma, koji takav položaj apsolutno nema zbog čega ne može biti operator sa značajnom tržišnom snagom.

3. Tačka 6. - Obaveze operatora sa značajnom tržišnom snagom

Što se tiče navoda Telekom Srbija da je i Orion telekomu potrebno nametnuti obaveze dostavljanja polugodišnjih izveštaja sa sledećim indikatorima efikasnosti (KPI):

- prosečno vreme uspostavljanja voda za međupovezivanje;
- prosečno vreme otklanjanja kvara na vodu za međupovezivanje;
- podatke koje se odnose na pružanje usluge zajedničkog korišćenja prostora (kolokacije);

navodimo da Telekom Srbija, koristeći svoju tržišnu snagu, uslovljava ostvarivanje interkonekcije uspostavljanjem vodova za interkonekciju isključivo preko svoje infrastrukture, na komercijalnim osnovama. Tim pre je potrebno naložiti primenu ove obaveze isključivo Telekomu Srbija, odnosno nije je potrebno nalogati Orion telekomu. Pozdravljamo i predlog Agencije da se Telekomu Srbija nametne obaveza omogućivanja kolokacije i objavljivanja

podataka koji se odnose na kolokaciju, s obzirom da Telekom Srbija ne omogućava ostalim operatorima kolokaciju u prostorijama svojih centrala, na koji način je onemogućeno povezivanje na alternativnoj infrastrukturi, odnosno vodovima za povezivanje. Zbog navedenog je u cilju nediskriminatornog postupanja i sprečavanja antikonkurentnih delovanja poželjna dodatna kontrola podataka koji se odnose na kolokaciju.

U pogledu obaveze kontrole cena, računovodstvenog razdvajanja i primene troškovnog računovodstva, mišljenja smo da je Telekomu Srbija potrebno naložiti primenu svih nabrojanih obaveza, kako bi interna plaćanja bila vidljiva u cilju nediskriminatornog postupanja i sprečavanja unakrsnog subvencionisanja, koje je realno moguće imajući u vidu vrste telekomunikacionih usluga koje Telekom Srbija pruža i njegovu tržišnu moć na svakom od analiziranih tržišta. U praksi smatramo da sadašnja situacija nije dovoljno transparentna, imajući u vidu da Agencija nema uvid u računovodstveno razdvajanje fiksne i CDMA mreže Telekoma Srbija, odnosno da postoji realna mogućnost da Telekom Srbija subvencionise CDMA mrežu iz prihoda ostvarenih u fiksnoj mreži.

4. Tačka 6.4. - Omogućavanje pristupa i korišćenje elemenata mreže i pripadajućih sredstava

Iz razloga bliže opisanih u tački 2. paragraf prvi ovog dopisa, smatramo da je potrebno ukinuti obavezu omogućavanja pristupa i korišćenja elemenata mreže i pripadajućih sredstava, vodeći računa o podsticanju daljih ulaganja Orion telekoma i mogućnosti za povraćaj ulaganja po razumnoj stopi s obzirom na povezane rizike, a imajući u vidu da Orion telekom značajno investira u razvoj mreže, da planira značajne investicije i da nije ostvario ekonomiju obima, za razliku od Telekoma Srbija.

5. Zaključak

Zanemarivši ispravno uočeno prejudiciranje odluka Agencije, kao i činjenicu da su započete javne konsultacije o nacrtu rešenja, a da prethodno nisu završene konsultacije o nacrtu odluke i izveštajima o analizama tržišta koje bi trebalo da budu sastavni deo predloženih rešenja, izražavamo uverenje da javne konsultacije nisu svedene na puku formu i da će sugestije svih zainteresovanih učesnika zaista doprineti donošenju propisanih i pravilnih odluka, što će se pozitivno odraziti na buduće stanje na tržištu telekomunikacija.

Na osnovu iznetog predlažemo:

- da se koriguju delovi izveštaja o analizi tržišta terminacije u javnu fiksnu telefonsku mrežu u kojima je Orion telekom određen za operatora sa ZTS i u kojima su navedene njegove obaveze.

Opreza radi, ukoliko Orion telekom bude proglašen za operatora sa značajnom tržišnom snagom, predlažemo da njegove obaveze budu svedene na najmanju moguću meru, odnosno da se ograniče na:

- objavljivanje standardne interkonekcijske ponude i
- nediskriminatorno postupanje.

U Beogradu, 7. 6. 2011. godine

Za „Orion telekom“ doo
direktor Slobodan Dinović
telekom d.o.o.
BEOGRAD

